

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihicizšcžeńni w Budyšinje a je tam ša šchtwórłětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž.

10. njedžela po šwjatej Trojizy.

Rom. 11, 25 — 32.

Pawoł rěczy wo wotšudže, kotryž je pschischoł na israelski lud jeho šakšepjenja dla. Ale wón widži jeho wumóženje šo pschibližowacž. Pschetož podarmo jim Bóh njeje šwoje dary dał, podarmo jich njeje powołał.

Bože dary a powołanje njejšu tajke,
šo by jemu jich žel bylo.

1. Wón wustwoli w Ahrystuku ł šbóžnosćzi;
2. wón šastorczi njewěry dla;
3. ale wón ponižnje šbože pytažeho šašo hnadnje pschimošnje.

1. Bóh we šwojim wodženju žaneho měra a šwjatoka nješnaže. Wajchať israelski ani nješi, ani njedrěma. Nóz jemu špróznosće njepščinješe, ani pschi džěńskim prózowanju wón njewustanje. Kaž našcha wutroba bjes pschěstacža klapa, njeh špimy abo šhodžimy, tak tež wón džěta bjes pschěstacža. To je Boži škutł mješ jeho wustwolenym ludom. Ša šwoje wošebite šastaranje je šebi jón wustwolił bjes wole Israela, bjes džaka Israela. Israel je wjele bóle njepošlušny psches žyly cžaš stareho šluba, tež hdyž Bóh šwojeho Šsyna pošla, šo by lud psches wěru do njeho šbóžny byl. Israel njecha šhodžicž pucž wěry, ale pucž mornych šakonškich škutkow. Israel šwój wotšyknjeny kónž dozpil njeje, pschetož Bóh njecha hordšne šo prawe cžinjenje, ale psched nim šama wopravdžita prawdosćž płaczi. Ahrystuž, tón šchizowany a horjěstanjeny, še šwojej hnadu je šylna škala ša šhudnych

hrěšchnikow. Israela wina je jara wulka, duž je prawy šud Boži teho šastorcženja. Njewěra je hrěch wšchitkich hrěchow, macž wšchitkich hrěchow. Wšchitke twoje hrěchi tebe šatamacž njemóža, njewěra pak tebe šatama. Ale hacžrunje je Israel šastorcženy, jeho powołanje tola dale płaczi. Pawoł lubuje tehodla šastorcženy lud.

2. Israelski lud je šastorcženy. 10. njedželu po šwjatej Trojizy dopomnimy šo šašo na šud, kotryž je šakšepjeny lud potrjehil. A tola widžimy tež pschi tym Bože wodženje ł šěpschemu. Psches šastorcženje Israela je šbože ša pošanow ššhadžalo. Pschi wobšehnjenju Šešastopola šo ruška granata do hórki šary a žórlo wotewri, kotrež lacžnym wojakam pschi wobšehnjenju dobru cžistu wodu pošiczi. Šak hušto je pschecžiwjenje cžłowjekow pschecžiwu Božemu kraleštwu ł jeho pschisporjenju šlužilo! Škóždy nadšeh na bibliju je nowe žórlo jeje wěrnosćže ł wošchewjenju Božeho ludu wotewrił. Šo bu Aňješ Šesuf wot Židow šchizowany a šo šu nětko Židža njepšchecželjo a štwjerdženi jako džěczy tamnych škóštnikow, kiž wołachu: „Šeho krej pschińdž na naš a na našche džěczy“, to je ł pschicžinu našcheho šboža bylo. Psches jich njepošlušnosćž šmy my šmilnosćž doštali. Šdyž pak móžemy my tež Božu dobrotu šhwalicž, kiž je naš prjedy Israela ł šbožu wjedla, njechamy hordži byčž, ale šo bojecž. Pschetož w šchěšcžijanštwje je wulka njewěra, „Bóh je wšchitkich pod njewěru šamknył“. Israel leži tak-rjez w jaštwje, kaž wšchitžy, kiž šo wobrocžili njejšu. Bóh je šudnik, njewěra je jaštwu, cžert je jaštnik, škaženje šu rječas. Wulke je hubjenštwu kóždeho jaštwu: wobmjěšowanje šwobody, hlóđ, šyma, haniba, rječasžy, ale žane

jastwo njeje bóle czwilowaze hacž njesbožowna wutroba. Wołajmy šo temu Knjezej wo wuřwobodženje, kaž israelske džěczi w Egipcijskej.

3. „So by šo nade wřchěmi šmilik.“ To je wot-
tyknjeny kónz israelskeho jastwa. Šdnž je polnosć póhanow
nuts šchla, potom budže tež Israel srawy k wumóženju.
My šmy a wostanjeny lubowani Wótza dla. Polnosć
póhanow nuts póndže. Božej ruzy wopřichijeja lěto a
dale póhanški šwět. Wěšo je jich wjele řchesczijanow,
jenož po mjenje řchesczijenjo a řchesczijanštwu hanibu
czinja. Me czař přchindže, hdžež budža wřchitke kralestwa,
ludy a jazyki řhryřtuřowe mjeno řnacž. Potom budže šo
Bóh nad Israelom šmilicž. W lubosći je ša nim
řhodžil tež w stawje jeho řastorcženja. Israel dyrbi ša nař
řchpibel byčž. Šsu wřchitzy mjes nami, řiž šo řche-
řczijenjo mjenuja, wumóženi ř jastwa, hdžež řtejachu pod
řnjejštwom czěmnořcže? My móžemy to šami wo řebi
wjedžecž. Šchtóž běřche jaty a je wuřwobodženy, tón šo
řwjěřeli. Móžesč ty šo tež řadowacž? řesuš je mje
wuřwobodžil, nětko šym ja prawje řwobodny! Šchtóž je
řwobodny, šo hlada, šo řařo do řjeczařow njeřchindže.
Dař šo ty wobarnowacž přches řwjateho Ducha we
wěry, w přchnořczi, w řwjecženju, šo do žaneho řřechu
njeswoliš ani nječiniř přchecziwo Božim řařnjam?
Čim bóle my ša tym řtejimy, w stawje hnadže wobřtacž
a druhim do řtawa hnady pomhacž, czim wjazy my
pomhamy, šo Israel řařo k hnadže přchindže a wřchitkón
řwět řbóžny budže.

Šamjen.

Bože řetkanje we wulkej wójuje.

(Šotracžowanje.)

R., 28. novembra 1914.

Šsmjertna powjeřcž.

Luba žona! Wařch luby muž je wčera řjedž 8 a 9 hodžin
na patrulliji pola wřh N. padnył. Wón bu do czoła řřelentny a
řłowa njeprajiwřchi wudnycha. řeho row je tudy w parku pod
wřřokimi řchmřekami, pod kotrychž řchumjenjom budže wón wěczne
řpanje řpacž, hacž jeho tón řnjes nje wubudži k wěcznemu a řbóž-
nemu žiwjenju. řednory řchiz řu towařřchojo na row řtajili
ř tym napřřmom: „řow wotpoczujetaj w Bořy B. a D.“

Wařch luby muž běřche jedyn nařchich najłěpřichich a najřhrobli-
řchich nawjedowarjom patrullijow, řiž by šo k nim řtajnje dobro-
wólne řamolwik. řa jemu řam poručnořcž k jeho pořłednej
patrulliji dach a řym huřto řwoju radořcž nad jeho řhrobłošcžu a
řtajnej řwólniwořcžu meł. Wón bu pořtajentny k dostacžu řelesneho
řchiza. Nětko řteji tón řchiz, kotryž k njebjęřam pořařuje, na
jeho rowje!

My řpominamy na Wař a Wařche džěczi we wutrobnyym a
řprawnyym džělbracžu. My móžemy Wař jenož na tón řchiz na
rowje, řiž k njebjęřam pořařuje, dopomnicž. řjech šo tam Wařcha
bološcž polóži přches tu myřł, šo je Wařch muž ša wulku a
řwjatu wěž šo woprowal a šo dyrbi ř teho wopora lubošcže
řohnowanje řa Wařchej džěřczi, řa nařch wótžny kraj řrořcž. To
je wřchitko wuřhwanje na žně. Bóh tón řnjes czyl Wař
trořchtowacž.

To přcheje řam ř žyřje wutroby we wutrobnyym řobuřelenju

ř ř., major a řomandeur bataillona.

Ma mandželřku

padnjeneho řamburgřřkeho krajneho wobornika.

* * *

Čžehodla pada jich tař wjele dobrých, tař wjele najłěpřichich
mlodnych człowjekow? řjeba jich Bóh tam? Dyrbja runje woni
a jich wutrobna krej wopor byčž řa wótžny kraj? řotajniřtwu
wopora je hłuboke. řa řym wo njeřmjertnořczi žyřle přchewěd-
czeny. — Šsmjercž je přchenarodženje do kralestwa Ducha. Bóh
tychřamych woła, kotrychž wón řjeba. ř tař řmęje Wařch řym
řwoje pólřelřtwu na druge wařhnye, hacž je to Wařche nanowe
přchecže było.

ř. ř.

řesušowe řylřy.

(Luk. 19, 41.)

Hłós: Čiň, Knježe, zo mnu tak, kaž chceš—.

řo řbóžnik na řerusalem
ře horze řylřy řłakał,
řje huř a moju twerdořcž řleň,
Bóh dořho dořcž je czałak;
řjech řhryřta řylřy częřja mje
řženř hřchcže k prawej polucže,
řo na řwój hřch tež řłakam.

řřched Bohom řteju w njehnadže,
řje jeho hněw chze řhřtacž;
řež řa mnje řesuš řłakał je,
řdže wjěřřchi trořřt moł dořtacž?
řój hřch we řylřach řbóžnika
ři Boža hnada wotmnywa,
ř njeř to řbóžna radořcž?

řch, w tymle czařnyym přchewřtku
řam huřto řylřy řonicž,
řšo bėdžicž ř horjom, njeřhodu
ř wřchelku tyřchnořcž řhonicž;
ři trořřt pał częcže do duřche,
řo tež mój řbóžnik řłakał je
ř bęřche w řchizju, nuřy.

řón widži moje řylřy wřchě,
řiž w nozy řorja řłakam;
řchtož człřchczi mje, mój řesuš wě,
řuž pomoz ř njebję czałakam;
řón, řiž tež něhdy řłakařche
ř řnaje řylřow bološcže,
řšo w prawym czařu řmili.

řchtóž tudy řylřy wuřhwa,
řón junu róže řněje
řam, hdžež šo wjazy njeřłaka
ř Bóh nam řylřy řřeje;
řuž, duřcha, czałak ř częřpnořcžu,
řy póndžesč ř horja k wjěřelu
řřches řbóžnikowe řylřy.

řěj horzy džal, o řbóžniko,
řa tvoje řylřowanje,
řřches kotrež junu krařni řo
ři ř nozy řjěňřche ranje;
řam potom řbóžny řařpěwam,
Čži do wěcznořcže řhwalbu řam
řa tvoje horze řylřy!

F.

Smilna wutroba namaka smilenje.

Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny.

Poda Jan Mili.

Prěni staw.

W holi.

Popołdnie běšče, a płónzo stejesche hiščeže kětro wyšoło na njebju. W holi knježesche tužny powětr a šwjata czijčina; žadny liščit šo ani njehibny. Mjelczo kedzesche tež ptaczina na hačoźkach a w kerczinje, jeno druhdy buchafche dypak abo knóštotašche spěšchna wjewjerczka.

Tajku czijčinu pschetorže wjekele hwišdanje jědnacze- abo dwanaczelětneho małego pachola, kiž po ščezězzy psches holu džěšče. Hdzež nimo pschińdže, hladachu ptaczata se šwojich khowantow a naczahowachu schije, ale dofelž šo pachol wo nje nještarašche, ale czishe šwoju dróhu dale džěšče, wostachu směrom šedžo, tylnychu hłojczku šašo pod kchidlesčko a drěmachu dale. Wjewjerczki šunychu šo rychle hacž na wjeršiki šhtomow, hdhž šo jim hólczez bližesche, tola njetriebachu šo bojecz. pschetož porědło šo wócžko k nim wobroczi. Spěšchnje potracžowasche dale psches seleny moch a pižany wrjóš a pokhili šo jeno, hdhž prawje rjanu czerwjenu truskalzu mjes selenym liščom pschi ščezězzy phtny. Tu šebi wuščezipny a derje jemu šlodžesche. Wo druhe šo nještarašche, tež niz wo rjane mjetele, kiž tam a šem na šlónčnych blecžkach po pižanych kwětkach slětowachu.

Běšče to pětny hólczez, na šwoju starobu škerje wulki hacž mały, mějesche rjane, pscheczjelne, lubošne woblicžo, doške brune wlošny, a jeho cžemne wócžko šwěczesche šo kaž křstall. Šeho drašta běšče došč jednora: kochla, jala a rubjane kholowy, to běšče žyła jeho pucha. Wón njebě žyle šam; šylny, šrenjo-wulki pšyť jeho pschemodžesche. Šjany drje tón njeběšče: cžorne trundlate wlošny wišachu jemu wokoło hłowy a žyheho žiwota; ale mudry a šwěrnny běšče, pschetož hdhž šo w holi něšcto pižny, dha nastajesche wušchi, poškuchasche a hladasche na šwojeho knješa, jako budžishe prajicz čhžk: „Redžbuj a hladaj šo!“ — ale hdhž potom phtnu, šo jimaž ničšo štraschneho njechrošy, wiješche k wopušchu a bēžesche pódla šwojeho knješa spěšchnje dale.

Tak běšče šo jimaž wulki křuch pucža minyť, jako k daloka něšcto wutle šallincža, šchtož šo po khwili k hronami wospjeto-wasche. Pšyť naczahowasche wušchi, hólczez pošasta a poškuchasche. Šhwilu běšče směrom, potom pať klicžesche šašo kaž daloke, cžezke hrimanje k wječorneje strony lěša. Pšyť mórcžesche.

„Škupy khadla!“ rjekny hólczez, „šchto budže? daloke hrimanje; duž šo njeboj, Blawko! rucže poběž! nan na naju wěšče hižom cžaka.“

Hólczez džěšče dale, a pšyť poškuchny šlědowasche. Dyš a dyš pať tola šašo pošasta a poškuchasche, tamny hrimot šo jemu na žane waschnje nješpodobasche, jeho młoby knjes pať teho dale kěžbu njemějesche.

Š lěša pschicžahny nětko nětajke šylnie wonjenje, a pachol je k wulkej radošču do šo šrěbasche. „Šei, Blawko!“ džěšče wón, ja cžuju hižom wuhelz; nětko bórny k nanej pschińdžemoj. Spěšchnje, Blawko, spěšchnje!“

Rychle štupašchtaj dale a ša nětotre minuty pschińdžeschtaj na šwětlinu, hdžez běšchtaj dwaj wuhelzaj natwarjenaj, k šotrejuž šo kurjesche. Pódla stejesche wulki, šylny, šchěroko ramjenity muž, psched kotrymž mohť šnadno šo nětotry nabojecž, njebył-li wjedžak, šo je to wuhleť. Šeho drašta a woblicžo běšchtej cžornej wot wuhla a kura a w ruzh džeržesche šylny šochor. Pšyť šaščezowka k radošču a hólczez šawoła wjekele: „Šomhaj Šóh, nanko! ja tu buch! a wjele dobrego wot macžerje, a wona wšchitko derje wobštara!“

Wuhleť, hdhž hłóš šwojeho šyna šlyšesche a šchczowkaje pša, puščezzi šwój šochor a wotmolwi k tokšym hłóšom: „Derje, derje, mój šyno, šo tu šašo šy! Ty móžesh mi hnydom wječer pschihotowacz; ja runje wot wuhelza woteńcz njemóžu. Šadžěłaj woheń a pschihrěj pschipołdnishu poliwku tam w tym hornzu; ta namaj k wječeri došahuje. Mimasch mi dale ničšo wot macžerje prajicz?“

„Šaj, nanko“, wotmolwi hólczez. „Wčžera běšče slě domach. Wozazy bēchu do wšny pschishli a bjerjechu, hdžez něšcto běšče. Tež k nam bēchu šo namakali a čhžychu mēcz pjenjesh, jěšč a picž. Macž budžishe jim tež dacž dyrbjała, hacžrunje běšče jim runu wěrnosč prajika, šo šu padušchi a rubježnizy a žani šprawni wozazy; ale w tym wotomitu pschińdže jedyn wojerški wšchť a tón do tych šlěpžow tola tak k tešakom pierjesche, šo wšchitžy k durjam cžěłachu, a kottiz durje njenomakachu, cži k wotnom wustlocžichu.“

„Šchłoda, šchłoda, šo nješšym domach byť!“ wotmolwi nan. „Ale tak dha šu do nascheje wješki pschishli, kiž tola tak k boła leži! a kajžy dha šu byli? Mjeje cži macž to prajika?“

„D haj, bayersžy šu byli“, wotmolwi Šan. „Šrubny, nješhmany lud, prajesche macž! Ale tón wšchť je jich derje pschikryť; jeho tešak je jeno pschezo tak wotlětowak na jich šchěrofikch khibjetach, a ša hodžinu šu wšchitžy se wšny byli.“

„Tak, nó to je derje! — Ale nětk štaj naju poliwku k wohnju; ja hodžinu mam šwjatof. Duž bayersžy šu byli; nó cžakajče, cžakajče, ja drje teho abo tamneho hiščeže nadeńdu, ale to božemje njebudže — nó, nó!“

Šan k Blawkom woteńdže, a wuhleť ničšo dale njeprajesche, ale šbēhny šwój šochor kaž lohki kiješchť, a jeho woczi šo džiwje šwěczeschej, — wopravdže, bayersžy móžachu wo šbožu prajicz, šo tehdy domach njeběšče.

Š mašeje kžěki, kotruž běšchtaj šebi k dornow a šochorow natwarikoj, wša Šan hornž k poliwku a pschistaji jón k wohnju. Ša poš hodžiny běšče nan hotowy, pošoži šwój šochor do bofa, džěšče k bliškej hrjebicžy, wucžiczi šebi ruzh a woblicžo a tak šydnny šo na kawtu do kžěki. Tam pschinješe Šan pschihrětu poliwku, kotruž nan do drjewjaneje šchlicžki wufidny, a kotraž jimaž derje šlodžesche; šbyť pať dosta Blawk. Šo wječeri dyrbjesche Šan hiščeže wšchelte dopowjedacz, tola pať wjele wjazh njewjedžesche.

Mjes tym šo płónzo khowasche a wječorny wětr šchepasche k liščom na hačoščach. — Šan poškuchasche nutnje na něšcto a potom rjekny: „Nano, nješlyšich ničšo?“

„Ně, ja ničšo nješlyšchu“, džěšče nan, „hacž wěťšit w hačoščach.“

„Ně, to ja njeměnju“, džěšče Šan; „pohladaž jeno na Blawka, tón tež šlyšchi.“

Pšyť bē šwój cžrjop wulisať a cžuchasche nětk k nošom do powětra, mějesche prawu přěnju nohu pošbēhnjenu a poškuchasche do teho bofa, k šotrehož wětr dujesche.

„Nó, šchto dha mataj?“ woprašča šo wuhleť, „ja tola ničšo nješlyšchu, hacž šchepanje lišča na šhtomach a špěw dróšny, kiž tamle šwój wječorny kšerlušch šanoschuje.“

„Nješlyšicže dha te daloke hrimanje?“ prašesche šo Šan. „Blawk a ja šlyšchachmoj je dužny šem hižom, ale dofelž potom pschesta, dha nješšym ničšo wo nim špomnik. Najprjedy šebi myšlach, šo je njewjedro, ale to drje šym šo tola myłik.“

„Ša ničšo nješlyšchu“, džěšče šašo wuhleť, po tym šo běšče šhwilu poškuchal: „twoje šlyščenje je wótrische hacž moje! — Tola nětko — běšče mi štoro kaž — haj, haj — wěšch ty šchto, Šano, na Dubrawje najšlešcho drjewo puščezje!“

„Ně, nano, ně, to byčž njemóže, šnapšchecžiwu hólczez, „pschetož Dubrawa leži tam, a tamne wutke šhncjenje pschińdže runje

f napscheczivneje strony. Najsterišcho drje je njewjedro, wschat bėsche dženša došč horzo.“

Wuhleť tšchafesche f hłowu. „Grimanje?“ dżesche wón. „Ně, to njewěrju; pschetož njebjo je czyste a jašne, tež by wětšif wótfišcho duł. Gżišche — nětko mi tola bėsche, kaž bych něščto sa-škyschał! Njewjedro! nó, móžno by było, chzu na mėsčze wo-hladač!“

Wón wudrapa f ruku dólczł do semje, lehnył ńo, tał dołhi hacž bėsche, na semju, tał ńo f wuchom na dólczł pschidńže. San dżiwajo pschihladomasche.

„Zyle prawje“, dżesche wuhleť po krótkim poškuchanju. „Spytaj to tež, Jano, dha hnydom wjazy škyschisch!“

San czinjeschche kaž nan a pschitkóczy wucho do jamki. Szawne spodżiwanje wošnamjenjesche ńo na jeho wobliczu. „Nětk škyschu wjele jašnišcho“, dżesche wón, „semja ńo wopradowže tšchafel! Božo mój, sčto to tola je, nanko!“

„Sčto budže hewaf, hacž bitwa tamnu stronu lěša!“ wotmolwi nan, „a wutke hrimanje nastawa psches kanony. Sdhyž macž jutšje ńem pschidńže, pschinjese najsterišcho wjele nowinkow. A twoji bayeršzy ńu wėsčze tež pódla!“

„Nanko, chzemoj tam dónč!“ sawoła San a poskoczy; „chzył ńa žiwjenje rad bitwu wohladač! niz, nanko?“

„Njebudž dżiwny, hólczel!“ wotmolwi wuhleť. „Měnišch dha, ńo je bitwišczžo tał blisłko, ńo mohłoj tam ńa hodžinu pschidńč? je to f najmjeńšchemu pjecz hodžinow pucža daloko, a bóršy smėje hara kónz, pschetož czmiczka nastawa a w nozy ńo njebiju, wo-šebje hdyž mėsčaczł nješwēczi.“

„Ale, nanko“, wobtruczomasche hólczel, „ńa škyschu hołk pschezo hišczze zyle jašnje a Blawł tež.“

„Gaj wschat, kaž dołho je trochu ńwětłko“, wotmolwi nan, „ale czakaj jeno hodžinu, dha ničžo wjazy nješkyschisch!“

A nan mėjeschche prawje. Grimot womjeltomasche dale a bóle. San czijnył ńo na semju, ńo by poškuchal, ale wscho bē a wosta smērom.

„Wěšč ty sčto“, sapoczaczła nětk wuhleť, „bitwa ma kónz, ale je-li czi tał wjele na tym ležane, ńo by bitwišczžo wohladał, wschalo móžemoj tam jutšje rano dónč. Ale f temu dyrbišch sahe na nohomaj bycz a duž je lěpje, ńo bóršy lehnyč dżesch.“

„Gaj, nanko!“ rjeknył San jara wješeły“, ale wy mje tola rano w prawym czaku sawołajczel?“

„Rano se ńwitanjom“, wotmolwi nan, a ńa poł hodžiny bėschtaj wobaj w najtwjerdšchim spanju. Blawł pał, kiž bėsche ńo do durjow lehnył, jeju sčtyrinohaty stražnik, jeno drēmascche.

(Pschichodnje dale.)

Dželaj f doměru.

Sdhyž kajtužkuli rolu mašch,
Dha njech ju ńwěrnje wobdželascch
A f ńytwoje pschihotujesch rjenje;
Szyj dobre ńymjo w Božim mjenje,
Wo ńkónzo, desčcz ńo nještaraj,
To strosčtnje Bohu pschewostaj!

F.

Luther a bur.

Luther pschekšychomasche junu ludži makeje wješki w modlenju a pruhomasche jich w najwážnišchich wuczbach tšchescžijanšjeje wěrny f wulkej sčzetpliwosczu. Jako dyrbjeschche nětk křudy sakšonski buril wěru wuspěwacz a rjeknył: „Sa wěrju do Boha teho wschekomózneho.“

Dha ńo Luther prascheschche, sčto to rěka: „wschekomóznny?“

Tón mužif wotmolwi: „To ja njewēm.“

„Gaj, luby wujo“, wotmolwi tón doktor, „ńa a wschitzy wuczeni to tež njewēmny, sčto je Boža ńylnošč a wschekomóz: wěr pał ty ponižnje, ńo je Boh twój luby, ńwěrnny wótz, kiž chze, móže a wē, jako najmudrišchi knjes, tebi, twojej žonje a twojim dżeczom se wscheje nusy wupomhacz; a to je došč!“ H. J.

Něhduscha plódnosč Palästiny.

Dokelž Palästina dale f połdnju leži, hacž nascha krajina, je tam podnjejbo tež milsche a lubofnišche. Tola njeplaczi to wo zřkym kraju jenaf; w dołach a runinach je czoplišcho, na horach šymnišcho. Najwjetšcha horzota je w Jordanowym dole, wošebje pola Morweho Morja. Lětnych pocžafow maja w Palästinye jeno dwaj, jedyn šymstki a jedyn czepky. Šymstki traje tši mėsčazy a je najbóle desčczowny czaf, czopky je dlějšchi a drubdy jara horzy. W haprylu a sapoczatk meje nastawaju žně.

Kanaanška bėsche jara plódnny kraj. Szawate pižmo rěczy teho- dla wo kraju, w kotrymž młolo a mēd bēžitej. Wschitke tši raje pschirody dawaja wulku hromadu wupłodow; njeroštomstwo: ńól, ńyrk, basaltowe a kalfowe kamjenje a hlinu. Naj rošlinow dawascche wobšchěrne lěšy, w kotrychž zedry, zipressy, duby, terebinthy, jědle, wolijowz a olibowz, buki a buchšowe sčtomny roščičhu; dale mandle, figi, datle, lěšne figowzy a wošebje wino. Najlěpšche pola, krašne šahrody, rjane kufi a tuczne pastwy bēchu něhdy w ńlubjenym kraju. Wschēža a jeczmen busčtej najbóle plahowanej a wudawasčtej došč a nadošč. S raja šwěrjatow pomnimy ńebi womzy, howjada, košy, wóšky; tež konje, wjelkubdy, mule, ryby, a pschede wschēm tam mējachu wjele dżiwich a domjazych pčžokow. Wjšche tutych wužitnych bėsche tam tež tójšcho sčlódnych šwěrjatow, jako lawy, mjedwjedže, hyany, liščki, wjelki, hady a sčtorpiony.

Tajka wulka plódnosč roščajni, kał bėsche móžno, ńo ńo tam w Davitowym a Salomonowym czaku wjazy dhyli pjecz millionow ludži sežiwu. Nětk je to hinał. Tón junu tał kčžejaty kraj je pucžina, a mała licžba zušnikow bydli w jeho mjesach. Ale kaž teho luda dla, kotryž Anjesowy ńlub dđeržak njeje, poslecze na kraju wotpoczuje, tał tón Anjes tež ńwoje ńlubjenje dopjelni: „Tón kraj bėsche wupuscženy, a je nětko sašo lubošna šahroda: a dyrbjja šhonicž, ńo ja tón Anjes ńym, kiž twari, sčtož bē roštorhane, a ńadža, sčtož bē wupuscžene.“ H. J.

Wschelake f bliska a f daloka.

* Roteczanske farske měštno je wupróšdnjene, dokelž je ńo knjes farat Aščizan na ńwoje nowe měštno šlutfowanja podal, a budže nětko czežłko, naplědnika ńa ńerbsku wošadu namafacz.

* Podmóřska wifowanška kódz „Němška“ je ńo šbožownje f Ameriki f brjohej nascheho wótzneho kraja wróczika. Mašch zřky lud ju witaj, pschetož to je wopradowže wulkotny šlutf, kiž je dokonjaka; pschetož zřke ńyly njepscheczelskich kódzow ńu na nju na morju kakałe, a tola je ńo jej poradžiko, pucz sašo domoj namafacz. A temu pschidńže, ńo wošebje nusne twory, kotrež f Ameriki trjebamy, ńobu pschijwese. Druha tajka kódz je na pucz do Ameriki, a je móžno, ńo je tam hižom dojela.

* Na Balkanje je ńo nětko tež wojowanje sapoczako pscheczimo njepscheczelskemu wójsku, kotrež je ńo pola Saloniki šhromadžiko. Boharšzy ńu pscheczimo njemu pokraczowali.

Zamolwity redaktor: J. Gólč.

Čiščel a nakładnik: M. Smoleť.